

Н Т "И В А Н В А З О В"

Стенографски протокол

З А С Е Д А Н И Е

на

Х У Д О Ж Е С Т В Е Н И Я С Ъ В Е Т

ОБСЪЖДАНЕ НА ПИЕСАТА "ЕСЕННА СОНАТА"

ОТ И. БЕРГМАН

гост режисьор - н.а. проф.
Само СТОЯНОВ

София, 22 декември 1981 година

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

О т к р и в а н е

предс. Дико Фучеджиев

4 стр.

Дневен ред

4

Встъпителни бележки

проф. Чавдар Добрев

5

И з к а з в а н и я

Кирил Кавадарков

7

Иванка Димитрова

8, 13

проф. Сашо Стоянов

8, 13

Асен Шопов

10

Таня Масалитинова

11

Банчо Банов

12

Николина Лекова

13

Емил Стефанов

15

Пелин Пелинов

15

Васил Стойчев

16

Енчо Халачев

18

З а к р и в а н е

предс. Дико Фучеджиев

20

Н Т "И В А Н В А З О В"

Стенографски протокол

З А С Е Д А Н И Е

на

Х У Д О Ж Е С Т В Е Н И Я С Ъ В Е Т

ОБСЪЖДАНЕ НА ПИЕСАТА "ЕСЕННА СОНАТА"

ОТ И. БЕРГМАН

гост-режисьор -

н.а. проф. Сашо СТОЯНОВ

София, вторник, 22 декември 1981 година

/Открито в 13,10 ч./

В заседанието участвуват:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: з.д.к. Дико Фучеджиев - директор на
НТ "Иван Вазов"

ЧЛЕНОВЕ:

проф. Чавдар Добрев

Ванчо Банов

Енчо Халачев

Васил Стойчев

Николина Лекова

Михаил Петров

Пелин Пелинов

Ванча Дойчева

Георги Черкелов
Емил Стефанов
Иванка Димитрова
Кирил Кавадарков
Рачко Ябанджиев
Стефан Данаилов
Таня Масалитинова
Асен Шопов
Кирил Неделчев

О т с ъ с т в у в а т:

проф. Филип Филипов
Славка Славова
Антония Каракостова
Сава Хашъмов
Крум Табаков

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Другарки и другари,

Откривам заседанието на Художествения съвет при следния

Д Н Е В Е Н Р Е Д

1. Обсъждане на пиесата "Е с е н н а с о н а т а" на
И. Бергман.

Нашата цел и нашата задача е та_зи пиеса да я поставим
на камерната сцена, като репетициите започнат през първите дни
на м. януари.

Ръководството на театъра възлага постановката на н.а.
проф. Сашо Стоянов, когото нашият театър познава много добре и
не мисля да ви го представям.

Искаме, както е редът в демократичните учреждения, пиесата да бъде обсъдена и да си кажете вашето мнение. Разпределението на ролите ще бъде направено на заседанието на Художествения съвет в събота, когато ще се занимаем и с декора на друга предстояща за поставяне пиеса.

Има думата Чавдар Добрев.

ПРОФ. ЧАВДАР ДОБРЕВ:

Тази година, за съжаление, справедливо като литературно бюро сме критикувани лично и от директора на театъра за това, че в един доста дълъг период реално нашата камерна сцена не функционира. Наистина ние имаме един портфейл от пиеси, утвърден от Комитета за култура, но при оперативното придвижване на въпросите не всичко е било достатъчно стриктно, достатъчно образцово извършвано и затова отново казвам, че нося вина за това положение.

В същото време за мене е необяснимо, че за един дълъг период реално нашата камерна сцена функционира анемично при този портфейл от спектакли. Обяснението, което се дава от служебните лица в театъра е, че няма възможност да съчетават, да свързват спектаклите на голяма сцена и спектаклите на камерна сцена.

След известна проверка и натиск от наша страна се оказва, че през м. януари дори при положение, че имаме няколко почивни дни, е възможно да се играят 17 спектакъла на камерна сцена.

Ето, тук вероятно става въпрос за известно подобряване на метод, стил при организацията и координирането на отделните видове дейности в театъра.

Взимайки поука от всичко това, ние от известен период

имахме срещи с автори, проведохме заседание на нашето литературно бюро, при което се очертава една такава картина. Предлагаме пиесата "Есенна соната" на И. Бергман поради причини, които едва ли е нужно тук да обяснявам, тъкмо защото става въпрос за автор като Бергман и тъкмо защото става дума за една дълбоко психологическа пиеса, пиеса на характери, пиеса в една известна стилистика на този театър, а в същото време поставя и модерни проблеми на личността в днешния свят.

Ние, разбира се, знаехме, че в студийните кина тази пиеса има своя филмов вариант, но я е гледала една част от публиката, а тук става въпрос за театъра, тук става въпрос за това че в голямата кинорежа пиесата не е въртяна и смятаме, че това е пиеса, която ще бъде и за публиката, и за актьорския състав, защото по мое лично мнение тази пиеса и "Емигранти" като чиста литература стои на най-сериозно равнище.

По един предварителен план-график, каквато система въведохме за голямата сцена, ние бихме искали да имаме премиера в края на м. февруари, като от 1-ви ще предложим пиесата на Милко Милков, която е одобрена от нашия Художествен съвет. След това започва работа по пиесата на Димитър Начев. За нея сме говорили с режисьора Димитрина Гурова. Пиесата се казва "Тяхната последна любов". Пак на камерна сцена, след сезона. В края на сезона по стара уговорка с Красимир Спасов ще работим по неговата пиеса, която е одобрена от Художествения съвет. Има и още една българска пиеса на Любен Петков - "Дом за живеене".

Това е планът за камерна сцена, който искаме да бъде изпълнен, за което имаме всички възможности. Има достатъчно време за работа и на сцена, и да бъде изпълнен този немалък и много сериозен репертоар. Първо става въпрос за Бергман, а след

това за някакъв наш принос, който е необходимо да направим в областта на съвременната българска драматургия.

Това са уводните думи и някои съображения, които исках да изкажа пред вас. Аз разширих нарочно въпроса, защото мисля, че без съмнение ние ще се изказваме за тази пиеса, ще се изказваме и за типа на актьорите, които бихме желали да видим в тази пиеса, пък и хиляди въпроси биха могли да изникнат около Бергман, но явно тук не могат да се повдигнат по-глобални въпроси, каквито повдигаме на нашите събрания за работата ни на камерна сцена като плановост, като сериозност, от друга страна - за организационните пропуски, каквито имаме, и от трета страна - за бъдещето на нашата камерна сцена.

Това са уводните думи, които исках да кажа, а сега всеки колега може да се изкаже.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Благодаря. Имате думата.

В същност разговорът не може да бъде много голям. Предложена е на вниманието ви една пиеса, по която вие трябва да изкажете вашите съображения какво и как да я правим.

КИРИЛ КАВАДАРКОВ:

Искам да кажа за пиесата, че има много филмов характер и иска известна преработка, особено във финала. Много са трудни ролите и имат едно специфично изискване - да се знае да се свири на пиано и то не само да се свири на глед обикновено, а много добре да се свири. Намираме се на камерна сцена, където всичко се вижда. Разбира се, ние ще скрием незнаенето да се свири на пиано, но е желателно да може да се свири.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Ти знаеш ли да свириш на пиано?

КИРИЛ КАВАДАРКОВ: Не, не съм за тази пиеса. Аз съм учил да свиря на пиано, но... Мисля, че не е толкова сложно.

ИВАНКА ДИМИТРОВА: Не е сложно това, сложно е друго - че това е един сценарий и наистина изисква специална режисура и преработка, но режисьорът е мислил за тези неща и ще намери някакво решение.

ТАНЯ МАСАЛИТИНОВА: Режисьорът има някакво виждане и той ще потърси съответното решение.

КИРИЛ КАВАДАРКОВ: Моето мнение е, че се изисква театрална преработка. Много тежка, много трудоемка е ролята на 'лудото' момиче Хелена.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Режисьорът има пред вид тези неща.

ИВАНКА ДИМИТРОВА:

Моля да ни каже Сашо Стоянов при тези трудни за постановката неща като необходимостта от добри пианистки дали той има някакво решение по тези въпроси.

Как ще реши декоративно нещата при тази малка сцена? Въобще има ли свое решение за тези неща? Задавам тези въпроси, за да не отиваме към излишни разговори.

ПРОФ. САШО СТОЯНОВ:

Аз мисля, че има два варианта за решение. Първият вариант е от участничките да се знае горе-долу да се свири на пиано, за да не стане нещо неприятно, защото както и да се скрие пианото, се вижда как се сядат на него и се свири. Разбира се, никой не иска това да бъде виртуозката-майка, това не може да стане, а трябва така да се свири. Значи се налага някакво скриване при всички обстоятелства, а то се налага и във филма. Едва ли ще намериш актриса да играе виртуозно.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Това не се прави за първи път и то ни е добре известно.

ТАНЯ МАС_АЛИТИНОВА: Пианото може да бъде и извън сцената.

ПРОФ. САШО СТОЯНОВ: По-добре е да бъде на сцената, но в такъв случай то ще бъде поставено така, че да не е в упор срещу зрителя, нито да е на централно място. Ако това беше със свирещи актриси, тогава пианото трябва да се постави в средата при решението, но тук не може да стане такова нещо.

Мисля и за другия вариант - да се съкрати сцената, която е много важна, но това намирам за почти изключено.

ТАНЯ МАСАЛИТИНОВА: Не може ли пианото да мине зад кулисите?

ПРОФ. САШО СТОЯНОВ: Едва ли би било добре да мине съвсем зад кулисите. Трябва да се помисли за нещо и да се направи известен компромис, но се изисква да има известна грамотност и като седне актрисата, това да се усеща или само в очите, или само в главата и да се чувства, че това не се прави от съвсем немусикален човек.

ИВАНКА ДИМИТРОВА: Всяка актриса може да направи това, то не е толкова сложно.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: А за декора какво бихте казали?

ПРОФ. САШО СТОЯНОВ: Декорът трябва да бъде само с елементи, сведен до минимум, прост декор. Ако искаме да възобновяваме филма, няма смисъл да го правим на малката сцена. И тук трябва да се намери някакво решение. Имам пред вид известни неща.

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ: Имаш ли художник?

ПРОФ. САШО СТОЯНОВ: Е, нещо съм мислил за себе си, но има да доуточнявам още някои неща.

Когато разпределяме пиесата, тогава ще кажа повече неща по тези въпроси.

АСЕН ШОПОВ:

Аз мисля, че това е един изключителен материал, към който се обръща театърът, подчертан от името на автора и онова, което бих си позволил да отбележа, то е за големият ангажимент, който представлява за театъра. Тоест не гледам на това като на поредно репертоарно заглавие предназначено за малка сцена, каквото безусловно сме правили и ще правим в усилията за раждане на нови наши български пиеси и в поставяне на други пиеси.

Мисля, че съществува в хубавия смисъл на думата доза претенция за това, че посягаме към това произведение на Бергман кое_то виждате, че веднага ни подтикна да тръгнем по линия на коментарите доколко е завършено, доколко драматургията е позната доколко има отклонения от познатия ни тип, сценарий ли е, пиеса ли е. Мене не ме притеснява вида, в който това произведение съществува и че се налага литературна предварителна преработка, за да бъде сложено на сцената. То може да се постави и така, както е написано, но очевидно предполага ход, предполага решение, което да отключи произведението за една сцена.

По характер това произведение е предназначено за камерна сцена, изисква близък контакт с публиката и неслучайно вниманието на всички се насочва към еди_н пункт, който е доста щекотлив и не е случаен. Тук се коментира възможността да се съкрати този епизод, дори да се скрие, но това във всички случаи ще бъде в ущърб на цялостното художествено реализиране на произведението.

Разбира се, най-добрият вариант е демонстрацията на присъствието на артиста-пианист. Конфликтът в психиката минава през обречеността на тази героиня, от призванието ѝ и пътят, на който подчинява себе си, Конфликтът, в който влиза с близките си хора в рамките на семейството, минава някъде през темата на

изкуството и тази тема така разработена от Бергман, не бива да носи усещането за фалш, за лъжа или бутафорност.

Как ще се излезе постановачно - не зная, това е въпрос на решение на постановчика, но вероятно хрумването трябва да носи също степен на художествена реализация, т.е. то да не е просто скриване, просто заобикаляне, а такова решение, което да излезе от ситуацията по възможно най-убедителния начин. Иначе тази претенция, за която се говори, че сме посегнали към Бергман, може да рекушира с обратен знак, т.е. защо се прави този материал, ако нямаме всички дадености, за да го реализираме. Сили, разбира се, в най-голяма степен може да се предполага, че има тук в Народния театър, за да се реализира това произведение и аз не се съмнявам в това, но не бива да изпускаме от вниманието си, че не правим каква да е пиеса, която може както и да е да стане, а сме предварително ангажирани с реализацията на заглавие, което, независимо че върви по екраните, съществува с една съпоставка, с едно сравнение, до което трябва да заста-
нем най-малкото.

С две думи, аз мисля, че тази пиеса прави чест на репертоара на Народния театър.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Правилно.

ТАНЯ МАСАЛИТИНОВА:

Аз също искам да кажа две думи. Много вярно каза Асен, че наистина това е много сериозна работа и фактически независимо от изискването за великолепно изпълнение от страна на актьорите, за мене това е една изключително трудна режисьорска пиеса, защото сме гледали филма и знаем кой е Бергман.

Между нас сигурно има актриси, които знаят да свирят на пиано, но тук става дума не толкова за свиренето, колкото за

отношението, за трактовката на един Шопен, защото която и актриса да го свири, няма да бъде с тази виртуозност, за която става дума. Във филма може да се позволи много трикаж, докато тук ние трябва да намерим много сложен режисьорски ход, но това е работата на режисьора и той ще си го търси. Много смешно е, когато някой играе, а друг зад гърба му свири, както е при нашите масови сцени.

Аз също приветствувам предложението да се постави тази пиеса на наша сцена. Независимо, че тя е много трудна и за режисьори, и за актьори, заслужава си да се направи такъв експеримент, да се поеме такъв риск.

БАНЧО БАНОВ:

Искам да кажа само едно изречение в допълнение на това, което каза др. Масалитинова, и да отговоря на този проблем, който се постави, за пианото. Аз не искам да се бъркам в решението на режисьора, но ми се струва, че именно това е проблемът — отношението към един свят на изкуството, към един чужд, деликатен свят, какъвто е този на Шопен. При съответно решение пианистката може да си постави само ръцете на пианото и въобще да не свири изобщо, а музиката да звучи, да я чуват другите.

ПРОФ. ЧАВДАР ДОВРЕВ: Извинете, но проблемът тук не е пианото, според мене, а самите образи.

ТАНЯ МАСАЛИТИНОВА Ама именно, това е основното.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Толкова фалш правим на сцената, а сега говорим за тези неща. Че кой театър има виртуозни пианистки!

ПРОФ. ЧАВДАР ДОВРЕВ: Голямият проблем е в самите образи не в пианото.

БАНЧО БАНОВ: Аз си позволявам да продължа с още едно

изречение и да приключа. Смятам, че тази пиеса наистина е достойна за един колектив като нашия и си позволявам да изразя убедеността на литературното бюро - иначе нямаше да я предло- жи, - че ние трябва да се справим с тази пиеса, ако се смятаме за голям театър. А ако не се смятаме...

НИКОЛИНА ЛЕКОВА:

Наистина материалът, който предлага Бергман, е много богат, много сложен както в актьорско, така и в режисьорско отношение и колегите говориха за това. Като си мисля за изпълнителите на този материал, имената на много наши актриси ми се въртят в главата, които наистина с голямо майсторство и виртуозност биха се справили с тези роли.

Смята ли режисьорът да прави два състава, или само един, за да знаем как ще се посрещне от колектива разпределението след това?

ВАНЧА ДОЙЧЕВА: Това е важен въпрос.

ПРОФ. САШО СТОЯНОВ: Аз съм работил често с два състава, но имайки пред вид срокът, който е даден, виждам, че няма да мога да осигурия бройки репетиции при пълни два състава при такъв кратък срок.

ИВАНКА ДИМИТРОВА: Едно време имяхме такава практика - по-малко време се дава за излизане на премиерата, но още от началото има такава уговорка, че вторият състав излиза малко по-късно, удължава се срокът за втория състав, като той има някакви репетиции и през първия период. Мисля, че ще бъде голямо желанието на нашите актриси да пробват силата си в такава пиеса.

Моля да се има пред вид това от ръководството, защото все пак нашият театър не всякога разполага с такива пиеси в репертоара си.

НИКОЛИНА ЛЕКОВА: Тогава защо трябва да се бърза толкова с премиерата, ако се реши да репетират два състава?

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Вие знаете ли както искате? Хем искате дубльорства, хем много пиеси, хем два състава.

НИКОЛИНА ЛЕКОВА: Тогава остава един състав.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Нищо не сме решили още. Когато викаме на гастрол един режисьор при такъв важен материал, той също има думата да каже какъв е неговия възглед по въпроса.

НИКОЛИНА ЛЕКОВА: Аз за последен път се обаждам вече по двойните състави, обещавам Ви го и го казвам пред колегите си, зада знаят, че аз съм се обаждала винаги за това. Вие вече за трети път ме пресичате по този начин.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Реагирах, защото питам каква е ползата тогава.

ЕМИЛ СТЕФАНОВ: Ползата от два състава е много голяма, др. директор.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Аз не говоря за това, а че Нина казва, че не е необходимо в такъв срок да излиза пиесата. Или ще правим повече постановки с един състав, или ще правим по-малко постановки с два състава, като изключим, разбира се, репертоарната политика, която не може да се съобразява само с тези изисквания.

НИКОЛИНА ЛЕКОВА: Затова не се играят пиесите на камерна сцена, защото няма двойни състави и защото не могат да се комбинират с голямата сцена. Точно затова не се играят пиесите и вината за това е в режисьорите. Вие имате такова желание, те не приемат това нещо.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: И това е вярно.

ИВАНКА ДИМИТРОВА: Хубаво е да има два състава.

ЕМИЛ СТЕФАНОВ:

Аз също искам да подкрепя това становище, защото Вие знаете какво ще стане в състава. При такава пиеса с толкова малко действащи лица, трябва да се намери някакъв начин да се сложат два състава по много, много съображения, за които говориха и Николина, и Иванка, и т.н. Струва ми се, че трябва да се помисли по този въпрос как да се осъществи това нещо, за да имаме действително два състава. Страшна атака ще имаме от страна на колегите.

ИВАНКА ДИМИТРОВА: Това е един богат материал и ще бъде škoda за актрисите.

ЕМИЛ СТЕФАНОВ: Апетитите ще бъдат много големи и с право ще искат хората да участвуват в една такава пиеса.

ТАНЯ МАСАЛИТИНОВА: Не помните ли "Всичко е свършено" каква сложна пиеса беше, но въпреки това и двата състава излязоха навреме.

ЕМИЛ СТЕФАНОВ: При това мене не ме интересува толко какво ще дажат колегите, а че за два месеца 8 души не могат да подготвят блестящо този материал и то в този театър! Осем души! Къде им е силата тогава!?

ПЕЛИН ПЕЛИНОВ:

Аз предполагам, че нашите дискусии ще бъдат в събота, когато започне разпределението на ролите. Казаното от директора, че още няма решение за два състава, ми позволява да взема думата и да направя препоръка.

Смятам, че във всички случаи, др. директор, трябва да бъдат ангажирани два състава, дори и да удължим с 15-20 дни излизането на премиерата, защото иначе не може да се комбинират спектаклите долу на сцената. След това и колегите казаха, че

при този сериозен материал трябва да дадем възможност на 6 актриси да се изявят, да блеснат в този театър, въпреки че режисьорът ще се поузори малко. Каквото и да е, в края резултатът ще бъде по-добър.

ИВАНКА ДИМИТРОВА: Той е работлив човек и ще намери съответния начин да работи с два състава.

РАЧКО ЯВАНДЖИЕВ: Долу не се играят пиесите дълго време поради това, че горе се играят други спектакли и не може да се направи необходимата комбинация.

ПЕЛИН ПЕЛИНОВ: Ако това беше примерно с чествуването на Г. Димитров и свързано с определена дата - да, но то е свободно и бихме могли да удължим с 15 дена нещата. Никой няма да ни се разсърди за това.

ВАСИЛ СТОЙЧЕВ:

Аз също мисля, че при днешното обсъждане за включване на предлаганата пиеса в репертоара на театъра няма да се намери нито един човек от нас, който да каже "защо пък тази пиеса". Явно е от дискусията, която се проведе, както и различните съображения, които се изказаха, говорят за необходимостта от уточняване на работата на нашата камерна сцена. И аз мисля, че предлагането на тази пиеса осмисля съществуването на нашата камерна сцена, защото на нея ние можем с развързани ръце да правим каквото искаме, да експериментираме пиеси, които никога не бихме могли да поставим на голямата сцена.

И ако има да ни вълнуват някои творчески проблеми и да ни карат да воюваме срещу неща, поставяни на голямата сцена, или да доказваме неща от чисто творчески характер, то камерната сцена ни дава тази възможност да експериментираме и доказваме неща, опиращи даже до корекции на неща, правени на голямата сцена

Приветствувам и решението народният артист Сашо Стоянов да бъде поканен да постави тази пиеса. Ние малко изместихме разговора около това, че още не чули неговото решение, започнахме да даваме съвети кое как да стане и как да се скрие. Мисля, че това не е тема на нашия разговор сега. Важното е, че ние приемаме тази пиеса и след като той е приел поканата и е готов да направи спектакъла, той си има решение, което по-нататък ние ще чуем и да видим в края на краищата това, което той ще направи с този спектакъл, отчитайки наличието на филма и изобразявайки се със специфичните неща, свързани с работата в нашия театър.

Едно от условията, които сега изникнаха, това е за работата с вторите състави. Струва ми се, че ние по принцип трябва да приемем работата на камерната сцена да бъде винаги с два състава, ако искаме тя да функционира, защото иначе се връзваме. Не говоря за гостуващите актьори, които канихме там, което също не дава възможност да се връзва с нашия репертоар. Някои колеги казаха, че една пиеса не се играла 6 месеца. Естествено, че няма да се играе, когато не може да се върже с репертоара на голяма сцена. С тези неща трябва да се съобразяваме предварително.

Вярно е, че често пъти ние пропускаме сроковете, за да може времето да стигне за двата състава, но миналото минало, въпросът е занапред да постъпваме така, че нещата да вървят паралелно на двете сцени, или пък репетициите да вървят и за двете пиеси на камерна сцена паралелно, при което ще се печел време. Това е един вътрешен резерв, който ще може да се ползува паралелно при провеждане на репетициите, а ползването на сцената ще идва малко по-късно. Трудната работа може да се свърши горе на маса и т.н.

Не е време сега да говорим въобще за вторите състави, но

в театъра не сме си поставили нормално работата с тях. Ние всички апелираме, борим се, претендираме за втори състави, но самите ние не работим както трябва с вторите състави като колеги, изключвам режисьорите.

ГЕОРГИ ЧЕРКЕЛОВ: Виж, това го каза хубаво. Завчера въвеждахме нов човек в репетициите.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: И няма с кого да репетирате.

ГЕОРГИ ЧЕРКЕЛОВ: Трябва да се намразявам с колегите и да ги карам да пускат фишове.

ИВАНКА ДИМИТРОВА: В коя пиеса?

НИКОЛИНА ЛЕКОВА: В "Бяг".

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Ами само там ли е така? Аз затова ви казвам, че с вторите състави не се работи.

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ:

Мисля, че трябва да се приветствува решението на ръководството на театъра, което е проявило един много висок вкус преди всичко с включването на една такава сложна драматургия, каквато е пиесата на Бергман. Мисля, че всички въпросителни дали това е сценарий или че филмът ще окаже някакво влияние при решението отпадат, тъй като пиесата носи своята специфичност при тези камерни условия, за които е пригодена да се играе и за която е поканен режисьорът, който вероятно ще намери точното решение при дадената обстановка.

Що се отнася до въпроса дали централно е пианото или не, в това отношение постановчикът вероятно е мислил и ще намери своето решение. На мене ми се струва, че трябва да се мисли преди всичко върху сложността на характерите, които има да разкриват един много сложен свят на своите герои и там трябва да падне ударението при подбора на актрисите, които най-добре ще могат да се справят с тези задачи. Естествено, всички с право

казваме, че единствено този театър има най-добрата възможност да постави тази пиеса, но трябва да се огледа внимателно дали има точно актьорско попадение. Тана каза, че това е режисьорски проблем, но според мене е и актьорски, защото едно точно попадение е вече едно решение. Изборът на актьорите е един много сложен проблем, по който предполагам, че др. Стоянов е мислил при неговата покана да гостува в нашия театър и мисля, че около това трябва да падне центърът на предстоящата работа до събота - точно върху кои актьори, без оглед на тяхната заетост, може да се спре за участие в тази сложна пиеса. А и време е вече нашият театър да се обръща към по-сложните драматургични произведения, какъвто е и случаят в този момент.

Искам обаче да отворя една скоба и да обърна внимание, че с голямо желание, с големи усилия и с голяма радост пристъпваме към постановките на камерната сцена, обаче след това се оказва така, че те не се играят и афишът на камерния театър стои празен. Просто подхвърлям да се помисли дали не може да се изместват часовете на спектаклите в камерната зала. Това може да става преди спектакъла в голямата зала от 19 часа.

РАЧКО ЯВАНДЖИЕВ: По две представления дневно?

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ: Нямаме всеки ден по две представления. Може да има в 17 часа едно представление, което ще свърши в 19 часа, и след това ако има участници в постановка на голямата сцена, ще могат да отидат да играят и там. Или пък във 8 часа /20 часа/ да почва другото представление, когато се освобождават актьори от голямата сцена. Изобщо да се правят разни комбинации, за да имаме пълноценно въртене на спектаклите долу, тъй като огромно количество спектакли стоят замразени на камерна сцена и не се играят, а ние се оправдаваме с това, че актьорите са заети на голямата сцена. И така ще бъде, щом са добри

актьори, а ние търсим добри актьори.

Така че мисля, че ще има някаква възможност при добро желание така да бъдат разместени часовете на спектаклите, щото да може да се играе на двете сцени. Иначе става безпредметно да направим спектакъл, който няма да се играе, няма да има среща с публиката, а пуска ли се на три или шест месеца веднаж, считайте, че това е загубен спектакъл предварително, какъвто и да е неговият краен резултат.

Това е, което исках да кажа.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Желает ли някой да каже още нещо? - Няма.

Закривам заседанието.

Следващото заседание на Художествения съвет - в събота от 13 часа.

/Закрито в 13,50 ч./

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

/Д. Фучеджиев/

СТЕНОГРАФ:

/А. Ангелов/

Бюро за стенографиране

тел. 83-11-94